

Ontwerp startbeslissing signaalgebied

MIJLSTRAAT (SG_R3_NET_04)

DUFFEL

STATUS/VERSIE: goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 31/03/2017

LEESWIJZER

Op 31/03/2017 nam de Vlaamse Regering een beslissing over de vervolgstappen (vervolgtraject en beleidsopties) voor dit signaalgebied. Deze beslissing kadert in de uitvoering van de conceptnota (VR 29 maart 2013) met de aanpak voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van de korte termijnactie van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Deze fiche beschrijft voor het signaalgebied "Mijlstraat" de gekozen beleidsopties (ontwikkelingsperspectief) en het vervolgtraject op basis van een ontwerp-startbeslissing, zoals voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

Hoofdstuk 1 geeft een algemene situering van het signaalgebied weer en hoofdstuk 2 motiveert de afbakening van het signaalgebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de overstromingsgevoeligheid van het signaalgebied en in hoofdstuk 4 worden de diverse visies op dit gebied besproken.

Hoofdstuk 5 geeft een overzicht van het gevoerde overleg met de lokale besturen

In hoofdstuk 6 wordt aangegeven voor welke beleidsoptie(s) gekozen is/zijn en welk instrument en/of initiatiefnemer hieraan gekoppeld zijn. Naargelang de rol van het signaalgebied voor het behoud van waterbergend vermogen en het algemeen beoordelingskader, zoals opgenomen in de omzendbrief LNE/2015/2, om nieuwe ontwikkelingen in overstromingsgevoelig signaalgebied te beoordelen, werd een keuze gemaakt tussen de volgende 3 opties:

1. Optie A - beperkte randvoorwaarden (type infiltratie, waterconservering,..)
indien de bestemming compatibel blijkt met het waterbergend vermogen, eventueel mits beperkte randvoorwaarden (bv voor infiltratie of waterconservering);
2. Optie B - maatregelen met behoud van bestemming (type overstromingsvrij bouwen)
indien er een overstromingskans bestaat maar de bestemming compatibel kan zijn met het waterbergend vermogen mits overstromingsvrij bouwen;
3. Optie C - vrijwaren van bebouwing
indien de bestemming niet compatibel is met het waterbergend vermogen en vrijwaren van bebouwing op basis van de overstromingskans aangewezen is.

Hoofdstuk 7 omvat de conclusies voor het signaalgebied en geeft de richting weer op basis waarvan de omzendbrief "Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden" in dit gebied toegepast moet worden. In dit hoofdstuk is ook de beslissing van de Vlaamse Regering van 31/03/2017 opgenomen.

De conceptnota, de omzendbrief en de beslissing van de Vlaamse Regering van 31/03/2017 zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

1 Situering

1.1 Algemeen

Gemeente(n): Duffel

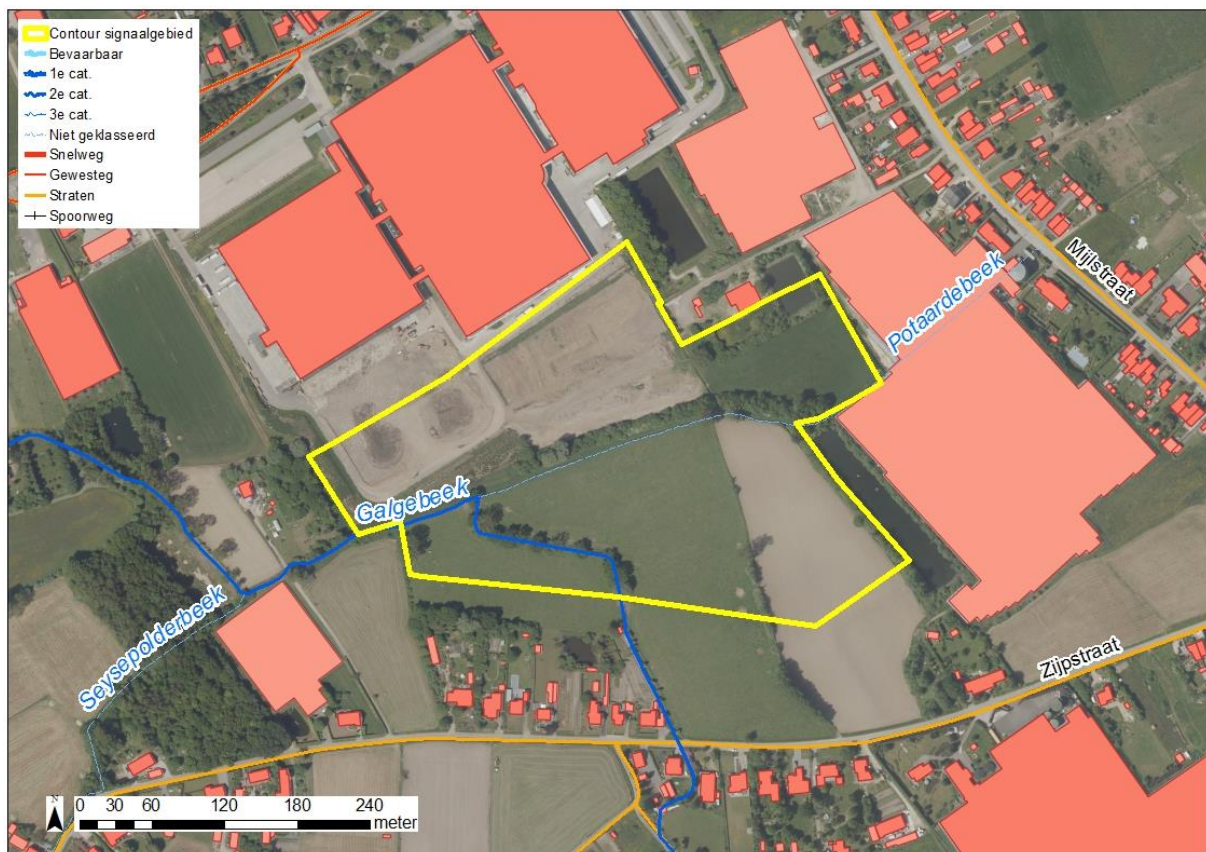
Provincie(s): Antwerpen

Ligging: Het signaalgebied ligt in het binnengebied tussen de Zijpstraat, de Oude Liersebaan en de Mijlstraat.

Bekken: NETEBEKKEN

Betrokken waterlopen: De Galgebeek (2de categorie) en de Potaardebeek (niet geklasseerd) doorkruisen het signaalgebied.

Oppervlakte: 9,0097 ha

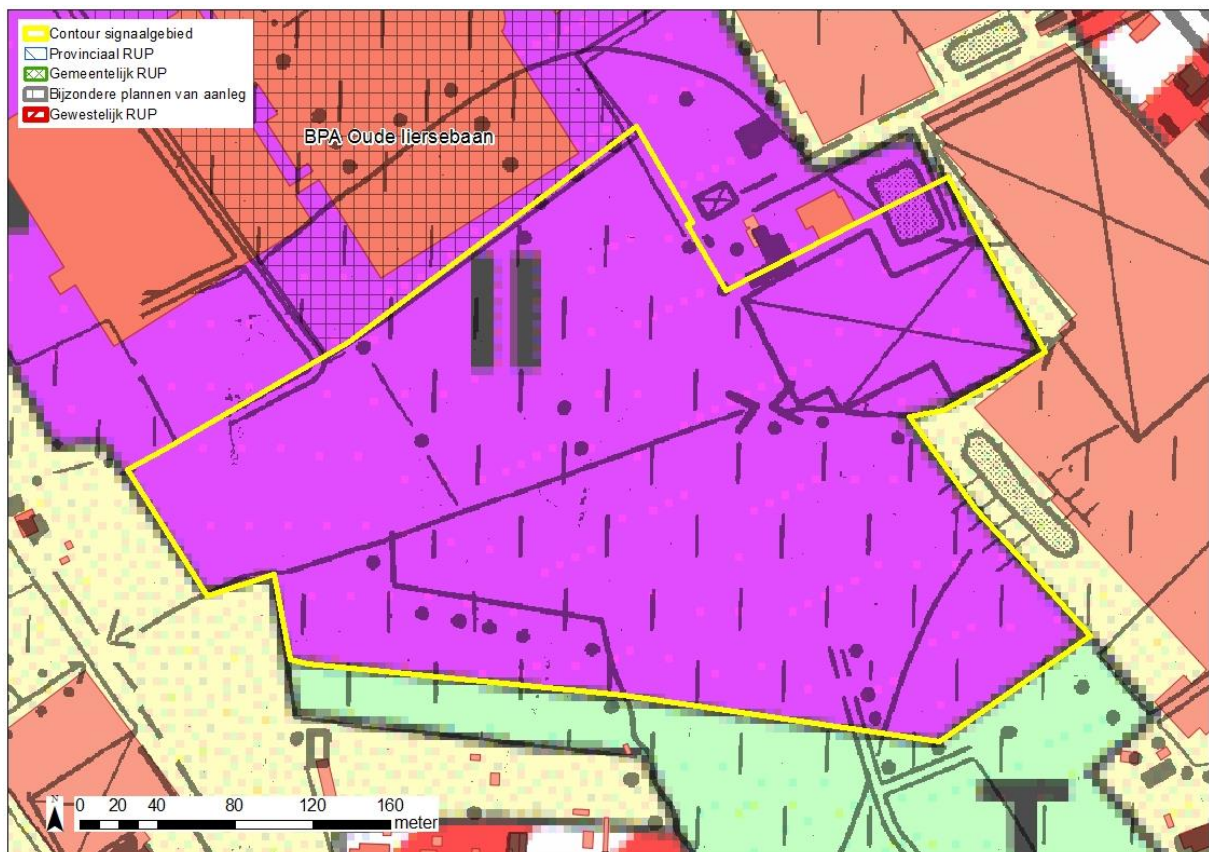
Figuur: situering signaalgebied op orthofoto (medio 2015) met aanduiding van gewestwegen, straten, waterlopen en de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

Huidige planologische bestemming:

Het signaalgebied heeft de gewestplanbestemming 'Industriegebied'.

Globale beschrijving:

Het Industrie ten zuiden van de Potaardebeek en ten zuiden de Galgebeek na monding van de Potaardebeek is in gebruik als landbouwgebied met hoge impact. Dit betekent dat de gronden belangrijk zijn voor de bedrijfsvoering van de landbouwer. Ten noorden van de Potaardebeek en de Galgenbeek (na monding van de Potaardebeek) bevindt zich langs de zijde van de waterlopen een opgehoogde bufferstrook. Achter de bufferstrook liggen twee vijvers en weiland. Het geheel is eigendom van Reynaers Aluminium nv.

Figuur: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

2 Selectie en afbakening signaalgebied

Op 12/11/2014 werd voorliggend signaalgebied door de Algemene Bekkenvergadering Netebekken geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden. De motivatie voor opname is als volgt:

Het industriegebied is voor een groot deel effectief overstromingsgevoelig. Het betreft een nog onbebouwd gebied van een voldoende groot oppervlakte (> 2ha). De afbakening van het signaalgebied werd tijdens het gevoerde overleg besproken. Het industriegebied wordt zoveel mogelijk volgens de perceelgrenzen afgebakend op de onbebouwde harde gewestplanbestemming industriegebied.

3 Watersysteem

3.1 Overstromingsrichtlijn¹

3.1.1 Overstromingsgevaarkaart

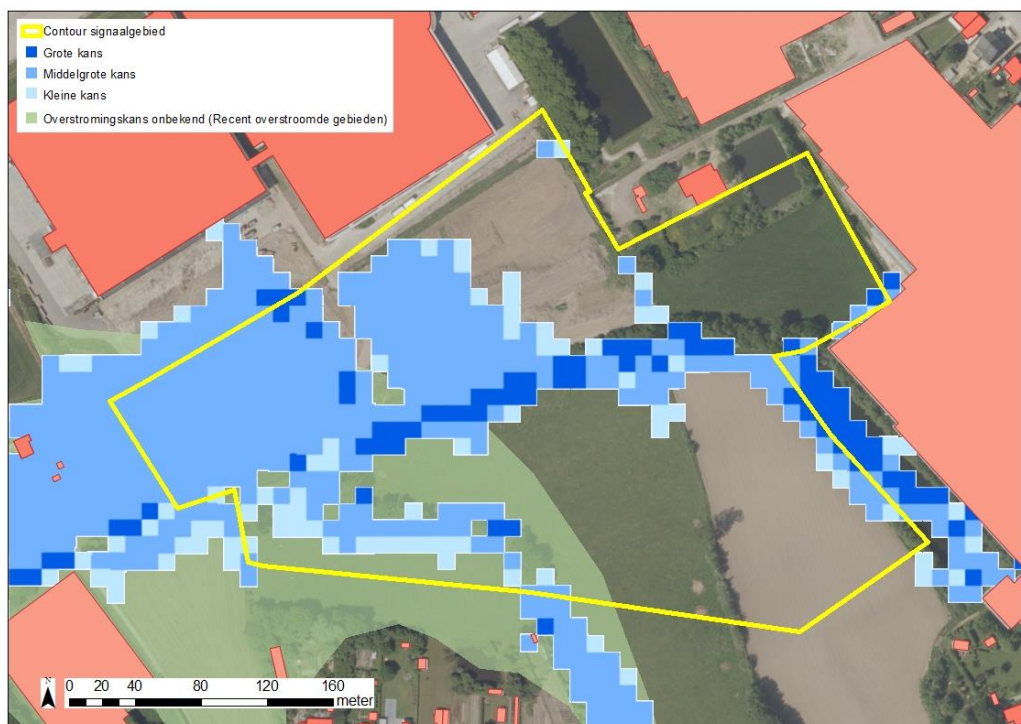
In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) werden overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten opgesteld aan de hand van hydraulische modellen. De overstromingsgevaarkaarten zijn de kaarten die de 'fysische eigenschappen' van de overstromingen beschrijven zoals de overstromingscontouren, waterdieptes en stroomsnelheden. De overstromingsgevaarkaarten geven geen informatie wat betreft de gevolgen, de kwetsbaarheid voor of het risico van de overstromingen.

De ORL stelt dat 3 scenario's in beschouwing dienen te worden genomen voor de overstromingskaarten: kleine kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 1000 jaar of een uitzonderlijke gebeurtenis), middelgrote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 100 jaar) en grote kans op overstromingen(terugkeerperiode van grootteorde 10 jaar).

Vermits het niet zinvol is om voor elke waterloop hydraulische modellen op te stellen, werd in Vlaanderen de basiskaart hydrografisch netwerk opgesteld die alle waterlopen omvat waarvoor de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten werden opgesteld. De basiskaart hydrografisch netwerk werd opgesteld volgens het principe dat alle waterlopen met een potentieel significant overstromingsrisico en waterlopen die water afvoeren van waterlopen met een overstromingsrisico meegenomen worden. Daarnaast werd ook de volledige kustlijn beschouwd.

Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkaarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven². De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen.

Een groot deel van het signaalgebied kent een middelgrote kans op overstromingen volgens de overstromingsgevaarkaarten.

Figuur: De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstroomde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

¹ Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

² gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden

3.1.2 Klimaattoets

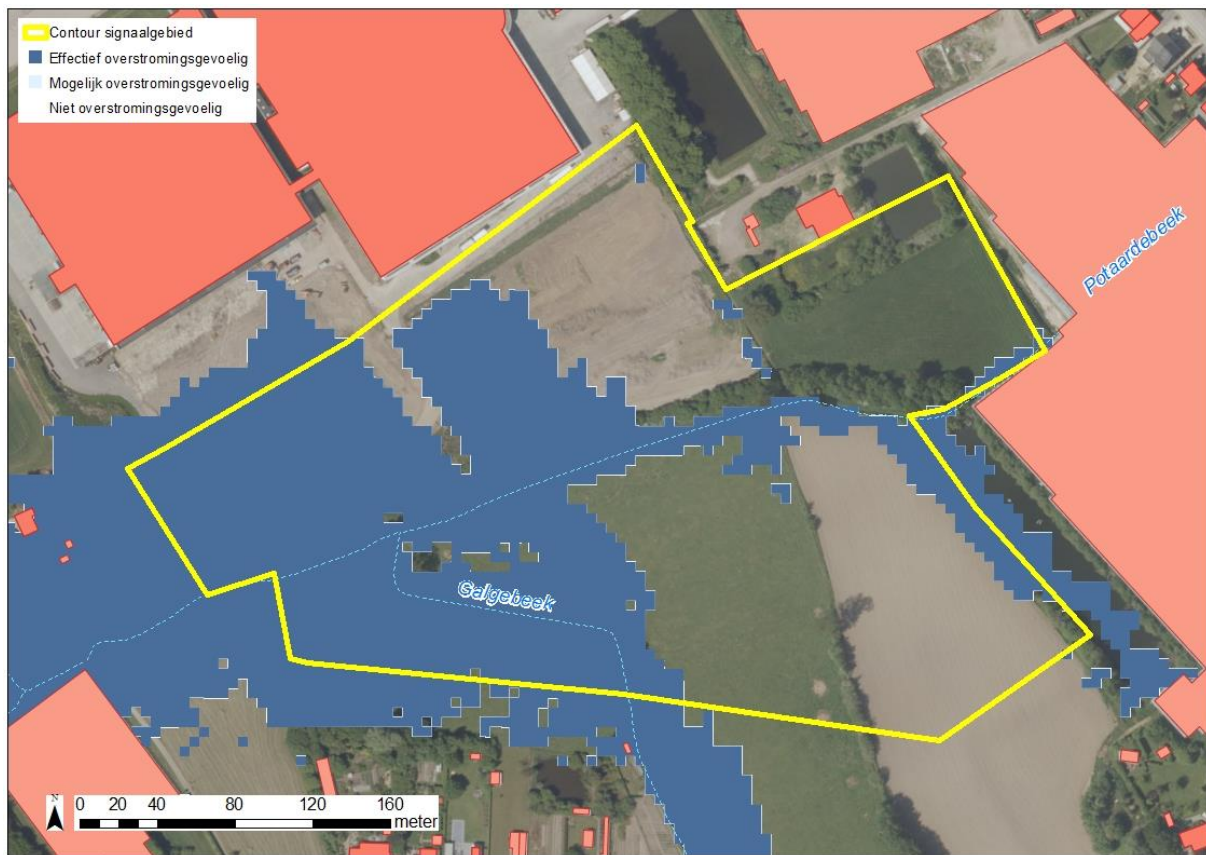
De Overstromingsrichtlijn vraagt om bij het voorkomen of beperken van mogelijk negatieve gevolgen van overstromingen rekening te houden met o.a. de invloed van klimaatverandering. Deze kaarten met klimaatprojectie werden opgemaakt in kader van de orbp-studie van VMM-AOW^[3] en geven niet alleen de overstromingskans (bij gemiddelde klimaatprojectie) maar ook de overstromingsdiepte (bij hoge klimaatprojectie). Vanuit het no regret principe lijkt het aangewezen om adaptief bouwen of waterbestendig bouwen af te stemmen op toekomstige overstromingshoogtes met hoge klimaatprojectie.

Vermits de betrokken waterloop geen deel uitmaakt van de orbp-studie, is er voor dit signaalgebied geen klimaattoets beschikbaar.

3.2 Bespreking watersysteem

Het zuidwestelijk deel van het signaalgebied ligt in recent overstromd gebied (ROG) en volgens de watertoetskaart in effectief overstromingsgevoelig gebied. Het kent een middelgrote (deels grote) kans op overstromingen volgens de overstromingsgevaarkaart.

In de oostelijke helft van het signaalgebied is een strook effectief overstromingsgevoelig gebied afgebakend langs de Potaardeloop.

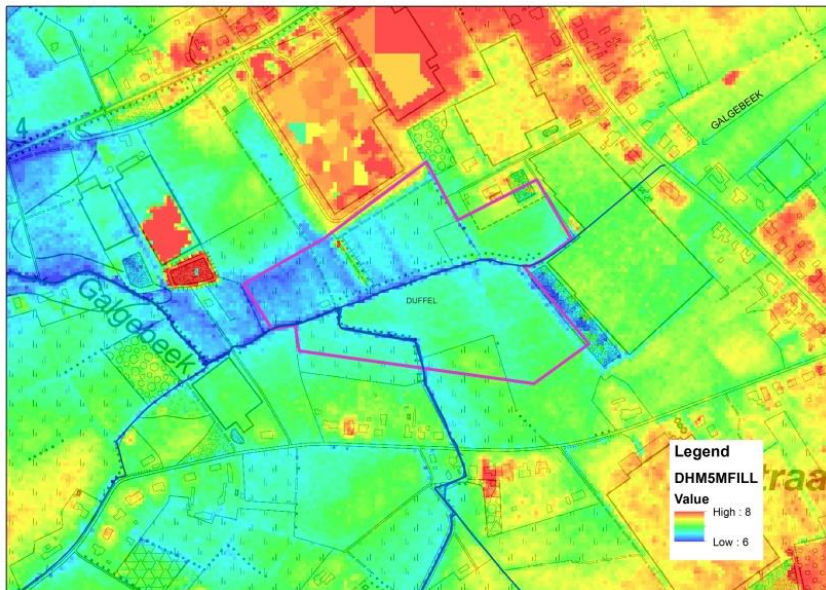
Figuur: watertoetskaart van het signaalgebied op recente orthofoto (medio 2015) met aanduiding van de overstromingsgevoelige gebieden (lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig; donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig), volgens Ministerieel Besluit dd. 1/6/2014. Weergave van reeds goedgekeurde signaalgebieden in de omgeving.

^[3] "Onderbouwing van het overstromingsrisicobeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen, VMM, 2013"

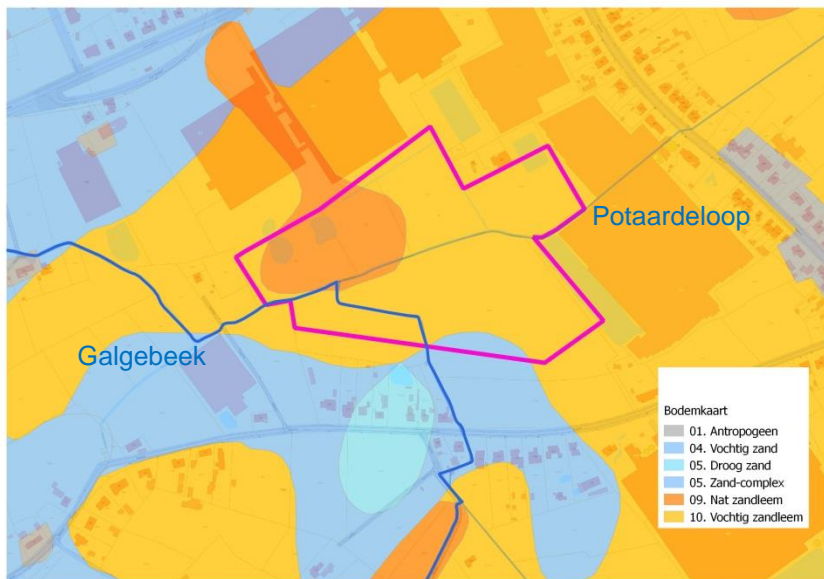
Figuur: De groene contour geeft de recente overstroomde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

Volgens het digitaal Hoogtemodel is het signaalgebied lager gelegen en helt het verder af naar het westen.

Figuur: Digitaal Hoogtemodel (bron mercator)

Het signaalgebied wordt volgens de bodemkaart gekenmerkt door drie verschillende bodems. De zuidelijke zone wordt begrenst door vochtig zand; het westelijk deel op rechteroever van de Potaardeloop bestaat uit nat zandleem, de rest van het signaalgebied bestaat uit vochtig zandleem. De bodemassociatiekaart duidt het signaalgebied aan als natte zand- tot licht-zandleemgronden met kleur B horizont of met textuur B horizont. Met uitzondering van de zone nat zandleem, is infiltratie mogelijk volgens de watertoetskaart.

Figuur: Bodemkaart

4 Gebiedsvisie

4.1 Visie Integraal Waterbeleid

Voor de zones gelegen in effectief overstromingsgevoelig gebied en aangeduid als middelgrote overstromingskans op de overstromingsgevaarkaart heeft een ontwikkeling vermoedelijk een significant effect op het watersysteem. Dit wordt in eerste instantie best voorkomen en slechts in tweede instantie gecompenseerd. Ontwikkeling van het gebied zou het watersysteem onder druk kunnen zetten en wateroverlast in de omgeving of verder stroomafwaarts versterken.

Hoewel het deel van het signaalgebied aan rechtoever van de Potaardeloop en de Galgebeek na monding van de Potaardeloop, effectief overstromingsgevoelig is en een middelgrote overstromingskans kent op de overstromingsgevaarkaart bleek na terreinbezoek dat deze zone afgesneden is van de twee waterlopen door een aangelegde en begroeide dijk die dienst doet als groenbuffer voor het industriegebied. Vanuit het waterbeleid wordt gestreefd naar een optimaal behoud van de waterbergingsfunctie, vasthouden van water bovenstrooms en vertraagde afvoer. Elke vorm van ontwikkeling kan enkel mogelijk zijn mits rekening wordt gehouden met het watersysteem en er geen waterberging en infiltratiecapaciteit verloren gaat.

Voor de zones buiten effectief overstromingsgevoelig gebied volstaat de watertoets.

4.2 Ruimtelijke visie (structuurplannen ed.)

Het GRS Duffel werd goedgekeurd door de bestendige deputatie van de provincie Antwerpen op 15 maart 2007. Dit is vóór doorbraak 63.

Uit het richtinggevende gedeelte GRS Duffel:

Het RSV selecteert Duffel als economisch netwerk van het Albertkanaal. De provincie is bevoegd voor de afbakening van bijkomend regionale bedrijventerreinen in deze specifieke economische knooppunten. De gemeente suggereert om geen bijkomend regionaal bedrijventerrein te voorzien, gezien de recente gewestplanwijziging voor het bedrijf Reynaers en de nog realiseerbare oppervlakte op het regionale bedrijventerrein Stocletlaan. De gewestplanwijziging rond het bedrijf Reynaers voorziet in 16 ha bijkomend regionaal bedrijventerrein.

Er wordt geen melding gemaakt van de Galgebeek met betrekking tot het industriegebied Reynaers nv. Wel geeft het richtinggevend gedeelte volgende ontwikkelingsperspectieven voor lokale natuurlijke elementen zoals 'grachtenstelsels en andere waterlopen dan de Goorbosbeek, de Babbelsebeek en de Ifterbeek:

De gemeente staat in voor de waterbeheersing en de duurzame natuurlijke ontwikkeling van de niet gecategoriseerde grachten en waterlopen en de waterlopen categorie 3. De algemene ruimtelijke doelstellingen die daarbij worden nagestreefd zijn de verbetering van de structuur- en biologische kwaliteit door een ecologisch beheer en inrichting. Een natuurlijke inrichting van de beek en het bijhorende valleigebied verhoogt het waterbergend vermogen waardoor de kans op ongecontroleerde/ongewenste overstromingen vermindert. De gemeente voorziet in het ruimtelijk beleid steeds voldoende ruimte rondom deze waterlopen door de maximale vrijwaring van de valleigebieden. De waterlopen stellen randvoorwaarden voor de inplanting van glastuinbouwbedrijven in het agrarisch gebied en ten opzichte van nieuwe bebouwing in de woonzones (vooral met betrekking tot buffering).

4.3 Lopende initiatieven:

In januari 2015 werd een uitbreiding van de industriële site Reynaers Aluminium nv vergund. Het betreft de zone ten noorden van de Galgenbeek (rechteroever). Een infiltratiebekken werd hierbij voorzien midden in het effectief overstromingsgevoelig gebied. Twee buurtbewoners diende beroep in tegen de vergunning waardoor het dossier hernomen werd bij de Deputatie Antwerpen. De beroepschriften handelden niet over de waterproblematiek. In zitting van 16 april werd de beroepsprocedure afgerond. De beroepsschriften werden onontvankelijk verklaard waardoor de deputatie geen inhoudelijke uitspraak deed in het dossier en de vergunning van kracht is.

Op 27/05/2015 verleenden de Provincie Antwerpen-DIW advies i.h.k.v. een milieuvergunningaanvraag. Verkeerdelijk werd in de stedenbouwkundige vergunning van januari 2015 geen watertoets - advies gevraagd aan de Provincie Antwerpen, Dienst Integraal Waterbeleid en beheerder van de Galgenbeek sinds doorbraak63. Opmerkelijk is ook dat slechts enkele maanden na de selectieprocedure van de signaalgebieden reeks 3, dat in overleg met alle betrokkenen gebeurde, alsnog een vergunning tot uitbreiding werd afgeleverd binnen effectief overstromingsgebied op basis van plannen waar geen melding werd gemaakt van de Galgenbeek.

Gezien de hoogdringendheid in dit dossier werd de opmaak van een ontwerp-startbeslissing niet afgewacht en afzonderlijk overleg opgestart tussen de gemeente Duffel, Provincie Antwerpen - Dienst Integraal Waterbeleid en vertegenwoordigers van Reynaers nv. Dit overleg vond plaats op 09/06/2015

Hierbij werd overeengekomen dat men compensatie voor hun verharding én compensatie voor het ingenomen overstromingsvolume voorziet. Voor de verharding werd meer bepaald gevraagd 250 m³/ha te voorzien in een infiltrerende voorziening (cfr. gewestelijke hemelwaterverordening) en daarbovenop een extra buffer van 100 m³/ha te voorzien welke voorzien is van een debietsbeperker (20 l/s per ha). Voor het overstromingsvolume bleek uit het hydrologisch model van de waterloop dat het om een compensatie van 4000 m³ ging.

Op 13/08/2015 vond er een opvolgoverleg plaats waaruit bleek dat deze voorwaarden verwerkt werden in een (voor)ontwerp. Op 30/11/2015 werd er een Stedenbouwkundige Vergunning afgeleverd ([Bijlage 1](#)).

5 Historiek overleg lokale besturen

Bij de screening van de relevante signaalgebieden en de opmaak van de ontwerp-startbeslissingen werden naast de lokale besturen ook andere relevante instanties uitgenodigd.

In het kader van de selectie van de signaalgebieden werd een regionaal overleg georganiseerd op 11/09/2014 te Lier. De gemeente Duffel was hiervoor verontschuldigd en werd voor terugkoppeling hierover op 06/11/2014 telefonisch gecontacteerd (dhr. Tim Calluy). Deze selectie werd ambtelijk goedgekeurd op het thematisch overleg op 03/10/2014 en de Algemene Bekkenvergadering van 12/11/2014.

Voor de opmaak van de ontwerp-startbeslissing vond overleg plaats met de gemeenten Duffel op 01/06/2015. Volgende personen deel aan het overleg: Christophe Van Slagmolen (diensthoofd Technische Dienst Duffel), Tim Calluy (stedenbouwkundige ambtenaar Duffel), Bram Van Ballaer (Ruimte Vlaanderen, afdeling Gebieden & Projecten), Tine Loomans (Provincie Antwerpen, dienst

Integraal waterbeleid), Elsbeth De Wachter (Provincie Antwerpen, dienst Integraal Waterbeleid), Veronique Kussé (Provincie Antwerpen, dienst Integraal Waterbeleid), (Tom Gabriëls (bekkencoördinator Netebekken), Inez Vandevyvere (planningsverantwoordelijke Netebekken).

Een tweede overleg ter bespreking van de ontwerp-startbeslissing vond plaats met de gemeente Duffel op 13/05/2016. Aanwezigen: Tim Calluy (stedenbouwkundige ambtenaar Duffel), Rita Bellens (Schepen van oa Ruimtelijke Ordening Duffel), Elsbeth De Wachter (Provincie Antwerpen, dienst Integraal Waterbeleid), Veronique Kussé (Provincie Antwerpen, dienst Integraal Waterbeleid), Inez Vandevyvere (planningsverantwoordelijke Netebekken).

Op 06/06/2016 heeft het college van burgemeester en schepenen zijn goedkeuring gehecht aan de ontwerp-startbeslissing.

6 Keuze ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer

C: nieuwe functionele invulling voor het gebied.

Nvt

B: maatregelen met behoud van bestemming

Op 30/11/2015 werd er een Stedenbouwkundige Vergunning afgeleverd voor een uitbreiding van Reynaers nv. Hierbij werden de voorwaarden van de Provincie Antwerpen Dienst Integraal Waterbeleid gevolgd (voor de voorwaarden: zie lopende initiatieven). Om deze reden valt het signaalgebied onder optie B

A: watertoets

Voor de niet effectief overstromingsgevoelige zone binnen het signaalgebied volstaat het toepassen van de watertoets.

Instrument:

n.v.t.

Initiatiefnemer:

n.v.t.

7 Conclusie signaalgebied en beslissing Vlaamse Regering

Conclusie signaalgebied

Het signaalgebied, bestemd als industriegebied is voor een groot deel effectief overstromingsgevoelig. Op 30/11/2015 werd er een stedenbouwkundige vergunning afgeleverd voor een uitbreiding van Reynaers nv op de effectief overstromingsgevoelige delen van het signaalgebied. Hierbij werden de voorwaarden van de Provincie Antwerpen Dienst Integraal Waterbeleid, zoals weergegeven onder de rubriek 'lopende initiatieven' gevolgd. Om deze reden valt het signaalgebied onder ontwikkelingsperspectief B. Na uitvoering van de vergunde werken, is plaatsbezoek ter handhaving van de gemaakte afspraken door de gemeente aan te raden.

Voor de niet effectief overstromingsgevoelige zone binnen het signaalgebied volstaat het toepassen van de watertoets (ontwikkelingsperspectief A).

Beslissing Vlaamse Regering d.d. 31/03/2017

De Vlaamse Regering hecht haar goedkeuring aan het bovenstaand ontwikkelingsperspectief en gelast de bevoegde instanties om het ontwikkelingsperspectief te respecteren en de voorwaarden uit de ontwerp-startbeslissing door te vertalen bij de toepassing van de watertoets.

8 Bijlage

- 1) Stedenbouwkundige vergunning afgeleverd op 30/11/2015